

Europees bos- en haagplantsoen

Waar een bos- en haagplantsoenkweker in Europa ook zit, hij kampt vrijwel altijd met een wisselende zaadopkomst. Kwekers en zaadspecialisten uit diverse Europese landen slaan daarom de handen ineen. Gesteund door de Europese Commissie, willen zij in een tweejarig project de hele keten van zaadoogst tot uitzaai verbeteren.

In augustus van dit jaar werd op de PPO-proeftuin in Noordbroek het startschot gegeven voor een nieuw Europees samenwerkingsproject voor bos- en haagplantsoen. Het project wordt gesubsidieerd door de Europese Commissie (kader CRAFT-regeling). Coördinator van het tweejarige project is bosplantsoenkweker Jan Kloosterhuis uit Winschoten. In het project werkt hij samen met collegabedrijven Peter Schjøtt's Planteskole (Denemarken), Pépinières Naudet Lordonnois (Frankrijk), Peter Harder Baumschulen (Duitsland), Van Hulle B&C (België) en Braña Sociedad Cooperativa Limitada (Spanje).

Het belangrijkste doel van de kwekers is het realiseren van een betere, meer

voorspelbare zaadopkomst dat als basis dient voor een kwalitatief goed gewas. Het project richt zich niet alleen op de zaadstratificatie (om de kiemrust op te heffen), maar op het hele zaadbehandelingstraject van oogst tot uitzaai.

Om het hele traject te kunnen verbeteren, werken de kwekers samen met diverse organisaties op zaadgebied. PPO, Sector Bomen in Boskoop, trekt de kar ondersteund door Plant Research International (PlantRI) uit Wageningen, het Danish Institute of Agricultural Sciences (DIAS) uit Årsløv (Denemarken) en het Institut National de la Recherche Agronomique (INRA) uit Nancy (Frankrijk). Alle vier voeren een onderzoeksdeel uit en begeleiden de deelnemende kwekerijen. Seed Processing Holland (SPH) en De Kooi Zaadtechnologie (DKZ) uit Enkhuizen passen allerlei sorteringstechnieken toe die inmiddels succesvol zijn in de groenten- en bloemzadensector.

Verdere projectdeelnemers zijn de zaadbedrijven Tenax Treeseeds and Treatments (Rijsbergen), Levinsen Skovfrø (Denemarken) en Vilmorin (Frankrijk). Zij testen nieuwe ontwikkelingen. Resultaten worden in praktijksituaties ge-

toetst, waarvoor de zaadbedrijven de behandelde zaden aan kwekers leveren. Die laatste beoordelen vervolgens de zaadopkomst en de plantkwaliteit.

Verbeteren zaadkwaliteit

De kwaliteit van commerciële zaadpartijen laat nogal eens te wensen over. SPH, Tenax, PlantRI en PPO werken daarom aan een verbetering daarvan. SPH en Tenax zetten hiervoor schooningsapparatuur in, daarmee kunnen zij bijvoorbeeld lege, aangetaste of afwijkende zaden sorteren. PlantRI en PPO proberen het optimale oogsttijdstip van een aantal zaadsoorten vast te stellen. PlantRI ontwikkelde een techniek om de zaadrijpheid snel te beoordelen, op grond daarvan kan een partij in fracties worden verdeeld die afzonderlijk op kiembereidheid te testen zijn. Dit onderzoek gebeurt bij vaak onrijp geoogste soorten als *Prunus avium*, *Carpinus betulus* en *Fraxinus excelsior*. Ook in commerciële partijen van *Fagus sylvatica* wordt onderzocht of deze methode winst oplevert. De meeste aandacht in het project gaat uit naar *Prunus avium* en *Fagus sylvatica*.

Foto's: PPO, Sector Bomen, Boskoop

CRAFT-regeling

CRAFT staat voor Co-operative Research Action For Technology. Het is een subsidieregeling van de Europese Commissie voor Midden- en Kleinbedrijven die oplossingen zoeken voor gemeenschappelijke problemen en zelf onvoldoende onderzoeksmogelijkheden hebben. Derden krijgen daarom een onderzoeksopdracht en de bedrijven het eigendomsrecht van de resultaten. De EC subsidieert 50% van de totale projectkosten (f0,6-4,5 miljoen), waaruit de bedrijven het onderzoek door derden voor 100% financieren. Wat overblijft van de subsidie, is een kleine onkostenvergoeding voor de bedrijven. De EC stelt als eis dat tenminste drie bedrijven uit minstens twee verschillende lidstaten aan het project deelnemen.

